

politične razmere neizmerne važnosti! Sedaj ni dvombe, da bodo prošnje hercegovinskih in bosenskih poslanikov, ki so se zadnje dni našemu cesarju prišli poklanjat, uslišane, Bosna in Hercegovina postanete avstrijski deželi! S tem je pa nemškemu in magjarskemu turkoljubu sekira položena na korenino pa tudi sedanjemu ustavovernemu liberalizmu. Uže zapuščajo Nemci in Magjari svoje dosedanje liberalne voditelje, uže govorijo o potrebi združiti Bosno in Hercegovino z Dalmacijo, uže prodira misel Avstrijo tudi na slovansko prebivalstvo bolj trdno nasloniti. Tako je pa na vse strani, ne samo v verskem, družbinskem in gospodarskem, ampak tudi v političnem oziru dokazano in priznано, da sedanje liberalne razmere ne sodijo za Avstrijo — res zlata vreden nasledek zasedenja Bosne in Hercegovine!

Cerkvene zadeve.

Šematizem Lavantinske škofije za leto 1879 je izišel in se dobi pri prečastitem ordinarijatu in tudi v Pajkovi tiskarni, iztis po 40 kr. Iz njega poizvemo imena in naslove papeža, 61 kardinalov, salcburškega nadškofa, našega milostljivega kneza in škofa, in vseh duhovnikov, redovnikov, bogoslovcev, seminaristov in redovnic naše škofije. Vseh duhovnikov štejemo 490. Umrlo jih je od lani 16. Bogoslovcev je 22, seminaristov 36, zlatomešnikov 12, usmiljenih sester v Mariboru 10, v Ptuj 8, v Celju 5, v Terbovljah 3, v Brežicah 3, šolskih sester pa v Mariboru 28, pri sv. Petru 5, v Celju 3.

Theologisch-praktische Quartal-Schrift se glasi nalašč za katoliške duhovnike v djanskem pastirstvu nastavljene izhajajoči časopis v Linu v G. Avstrijskem. Vsako četrletje se naročnikom dopošlje zvezek, ki obsega po 200 strani. Priznati moramo, da je v tej stroki ta časopis najboljši. Vsak ga bere z veseljem in na veliko korist. Dokaz temu je, da začne z novim letom 32. tečaj in da je letošnji imel 1600 naročnikov. Dokler ne dobimo slovenski duhovniki enakega slovenskega časopisa, bodi nam ta priporočen. Naročnina znaša 3 fl. 50 kr. ter se pošlje: An die Redaktion der Quartalschrift in Linz, Harrachgasse Nr. 9.

Svete listne bukve katoliške cerkve ali razlaganje in dejanska obravnava vseh listov, ki se berejo ob nedeljah in zapovedanih praznikih celega leta. To je naslov novi knjigi, obsegajoči 310 strani, tiskani pri „Klein in Kovač“ v Ljubljani. Spisal in založil jo je pa ljubljanski kanonik in profesor bogoslovja, č. g. dr. Klofutar. Knjiga je namenjena duhovnikom, ki hočejo na podlagi svetih listov pridige in homilije si prirediti. In v ta namen bo težko katera druga knjiga bolj porabna. Kajti ona podaja zraven znanstvene razlage svetopisemskih besed in stavkov še ubilno in jako primerno vpletenih nauk in opominov, in ravno

ti so, ki knjigo najbolj priporočujejo. Dobi se v knjigarnah, pa tudi pri velečastitem pisatelju. Cena je 2 fl.

Ude molitvene družbe „Naše ljube Gospe presv. srca“, katerih se tudi po naših slovenskih krajih šteje že mnogo tisoč, bo zanimalo, če njim naznanimo, da so sedajšnji sv. Oče Leon XIII. prvotno družbeno podoba — dete Jezus stoječe pred Marijo — zopet potrdili ter dovolili, da se sme povsodi, tudi v cerkvah, k očitnemu češčenju izpostavljati. Ta podoba je bila 4 leta sem vsled nekih pomot prepovedana. Zraven tega bo vse ude razveselilo, če zvédo, da so papež Leon XIII. najvikšemu vodniku te družbe željo razodeli, da si nakupi cerkev sv. Jakoba v Rimu, naj jo popravi, da se bo potem posvetila v čast najsvetejšemu srcu Jezusovemu in naši ljubi Gospej presv. srca. Cerkev se je v ta namen tudi že kupila, toda popravilo bo stalo mnogo stroškov. Da se ti stroški poravnajo, so se začeli nabirati mili darovi. — Glavni sedež te tolikanj priljubljene družbe je bil do zdaj v Isodunu na Francoskem; od zdaj pa bode v Rimu, poglavitnem mestu katoliške Cerkve. J. Ž.

Vrtec, časopis s podobami za slovensko mladino. Izdaja in ureduje Ivan Tomšič v Ljubljani. — Dedenes hoče in skoro mora vsak kaj brati ali čitati, bodi star ali mlad, učenjak ali poljedelec. Tej občni potrebi ustreči so se ustanovili različni listi za razne stanove in znanosti. Za našo slovensko mladino izhaja že 8 let zgoraj omenjeni izvrstni list: Vrtec, ki vsak mesec po enkrat prinaša mladini zdrave dušne hrane v poduk in zabavo. Tudi drugo leto bode izhajal ter spodbujal slovensko mladino k znanostim in krepostim, k bogoljubnosti, značajnosti in poštenosti. Opozorujemo torej zdaj, ko se bliža novo leto in z njim čas, da se naročijo listi, ktere kdo hoče drugo leto čitati, slovensko mladino na Vrtec, pa tudi stariše, učitelje, duhovnike in sploh prijatelje naše mladine, naj si ga naročijo, naj ga priporočujejo in gmotno in duševno podpirajo. Če bo urednik dobil vsestranske podpore, bode tudi leži svoji imenitni nalogi vsestransko zadostoval. Vrtec stane za celo leto 2 fl. 60 kr., pol leta 1 fl. 30 kr. Kdor pa pridene 40 kr., dobi mesca marca še knjižico: Dragoljubci, obsegajočo zbirko podučnih pripovedek za slov. mladino. Naročnina se naj še ta mesec pošlje po poštni nakaznici uredništvu Vrteca v Ljubljani v Lingarjevih ulicah hiš. št. 1. I. Skuhala.

Cerkveni glasbenik, glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani. — Cecilijino društvo v Ljubljani si je naložilo lepo pa težavno nalogo: cerkveno glasbo, t. j. godbo in petje v cerkvi v duhu sv. kat. Cerkve učiti in gojiti. V ta namen se je osnovala v Ljubljani orglarska šola, v kateri se mladi organisti podučujejo v cerkveni glasbi. Vendar v to šolo pridejo le nekateri organisti in uspeh društva bi bil jako omejen in počasen, ko

bi vsi drugi organisti ne mogli izvesti, kaj in kako uči Cecilijino društvo. Temu pa je društvo v okom prišlo s tem, da je začelo zgoraj omenjeni list izdajati, ki po enkrat na mesec prinaša 8 strani berila in 4 strani primernih pesmij ter tako vsem organistom daje priložnost podučiti se, in vaditi v pravi cerkveni glasbi. List ureduje č. g. Janez Gnjazda, muzikalno prilogo pa slavnj skladatelj g. Anton Foerster. Za organiste je list velike koristi, ker ne le, da jim prave, dobre nazore o cerkveni glasbi podaja in v njih cerkveni duh vzbujajo, ampak priskrbi jim tudi za celo leto lepih in potrebnih muzikalij ali pesmij, katerih si po tej ceni ne bi mogli drugače pridobiti. Naj toraj organisti ne opustijo si o novem letu ta list naročiti. Naročnina znaša za celo leto 2 fl. in se najleži pošlje po poštni nakaznici: Uredništvu Cerkvenega glasbenika v Alojznici v Ljubljani. I. Skuhala.

Gospodarske stvari.

O zadolženih zemljiščih.

J. L. Ali ste že slišali, da bi se danes kdo denarja branil? Kaj ne, to je neverjetno. Ali vendar je temu taka, kajti ljubljanska hranilnica ima gotovine 400.000 fl., katere ne more spraviti v zanesljive roke, v katerih bi se jej ne bilo zgube bati. Da bi jej v bodoče ne dohajalo toliko novcev v njene blagajnice, kjer morajo neplodonosno ležati, sklenila je, da od vloženih glavnice ne bode več po 5% obresti plačevala, ampak samo po 4½%. Prečitalvi to sem si hitro mislil, da smo Štajerci v zadevi denarnih zavodov veliko srečnejši nego Kranjci. Ti imajo namreč edino le v Ljubljani svojo, sicer v največji zanesljivosti stoječo, hranilnico, a Štajerci imamo mnogo hranilnic in posojilnic, kjer moremo prihranjene krajcarje prav plodovito založiti. Naj imenujem v tej zadevi en sam zavod, n. pr. ljutomersko posojilnico, ki daje od naloženih novcev 2% več, nego ljubljanska hranilnica. To zadnjo zadevo na stran pustivši hočem spregovoriti o tem, zakaj ljubljanska hranilnica svojega gotovega denarja spečati ne more. Znano je, da hranilnice svoj denar le na zanesljiva zemljišča, le na zanesljiva nepremična posestva razposojujejo proti vknjiženju na prvem mestu. Na Kranjskem bi torej takih zemljišč več ne bilo. Bila bi torej večinoma tako zadolžena, bilo bi torej na njih toliko intabuliranega dolga, da hranilnica, ki daje navadno le na nezadolžena posestva, njim svojega denarja več ne zaupa. Utegnila je že v poslednji dobi neprijetne skušnje narediti, kakor so jih drugi. Vsaj je znano, da po eksekutivni dražbi prodane kmetije dostikrat še intabuliranih dolžnikov ne poplačajo. In ravno v tej zadevi berem številke, katere kažejo, koliko so v poslednjih letih po skupnem Avstrijskem intabulirani upniki pri svojih dolžnikih iz-

gubili, ko so jim posestva po eksekutivni poti prodali. Leta 1874 se je 4720 posestev prodalo, in pri tem so intabulirani upniki od vsakih sto gl. 32 gl. izgubili (32%). Leta 1875 se je po silni poti 5005 posestev prodalo, a upniki so imeli pri njih 36% izgube; l. 1876 se je posilnih prodaj 6342 naštel, pri čemer so upniki 37% škode imeli. Lani pa se je celo 7981 posestev po silnojavi dražbi prodalo, in upniki so od posojenega denarja 43% izgubili, t. j. skoro polovico. Iz tega se pa jasno razvidi, da vrednost zemljišč in hiš pada, ker so upniki od svojih vknjiženih glavnice toliko izgubili. To nam razjasnuje, zakaj ljublj. hranilnica svojega denarja v zanesljive roke razpečati ne more. To bi bil iz ene strani žalosten vzrok, kateri naj bi posestnika svaril pred dolgi, kajti gotovo se njegovo denarno stanje k slabemu nagibljuje, gotovo že celo peša, gotovo ni zanesljivo, ako ne more za-nj iz poštenih rok pomoči dobiti. Kajti vsi drugi, pri katerih bi še pomoči iskal, gledali bi prej na to, da sebe okoristijo, a njega poškodujejo in — ugonobé. Sicer je pa morebiti na drugi strani to, da ima ljubljanska hranilnica zdaj toliko gotovine na razpolaganje, veselo znamenje; morda kranjski posestniki svojih posestev nečejo več „zamazavati“, morda so začeli varčevati? To bi bilo gotovo želeto, toliko Kranjcem, Štajercem, kolikor vsem Avstrijcem! Prav za prav pa ta okolnost ljublj. hranilnice ni posebnega, dalje segajočega pomena. Ne more se iz tega slučajja niti na eno niti na drugo stran zanesljivo sklepati; kajti ljublj. hranilnica je denarno sredotočje cele kranjske kronovine. Mi smo to samo tudi le kot povod vzeli, da našim kmetskim čitateljem najpotrebnejšo lastnost Slovencev — varčnost najtopleje priporočamo. Gotovo je namreč marsikoji slovenski posestnik mej onimi avstrijskimi državljani, ki so v poslednjih letih več novih dolgov naredili, nego starih popravili. Mi beremo namreč v priobčeni knjigi, da se je v poslednjih letih vedno več novih dolgov na zemljišča intabuliralo, nego starih iz zemljiščnih knjig izbrisalo, namreč:

Leta;	na novo vknjižilo:	izbrisalo samo:
1871.	231 milijonov gl.	182 milj. gold.
1872.	317 " "	207 " "
1873.	447 " "	227 " "
1874.	417 " "	244 " "
1875.	387 " "	234 " "
1876.	342 " "	228 " "
1877.	283 " "	245 " "

Ktere rastline so travnikom škodljive.

M. Najbolj znane in travnikom škodljive rastline, ktere je treba, kolikor mogoče, pokončevati, so sledeče: 1. Podlesk (*Colchicum autumnale*, *Herbstzeitlose*, *nackte Jungfran*) je čebulnata rastlina, ktere rujavi čebul 9—10 palcev globoko v zemlji tiči, več postranskih korenin poganja in se